

**ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ***

Σπύρος Κοντομάρης

Μέλος ΔΣ Ένωση Εργαζομένων Φυσικού Αερίου Αττικής
Διπλωματούχος Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ,
Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Τεχνο-Οικονομικά Συστήματα ΕΜΠ – Πανεπιστήμιο Πειραιά

* δημοσιεύθηκε από την Πρωτοβουλία Εργαζομένων ΕΠΑ Αττικής τον Ιούλιο του 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οι επιχειρούμενες αλλαγές	3
Το προς αίρεση θεσμικό πλαίσιο	5
Οι Εταιρείες	6
Η ολοκλήρωση της πώλησης του ΔΕΣΦΑ	8
Η νέα συμφωνία Gazprom - ΔΕΠΑ	8
Η «εθνική ενεργειακή πολιτική»	10
Η πολιτική της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας	13
Οι επιπτώσεις από την «απελευθέρωση» της Λιανικής Αγοράς Ενέργειας του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα	14
Η πρόταση για έναν ενιαίο δημόσιο και βιώσιμο φορέα ενέργειας	16
Η πολιτική θέση	18
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	19

Οι επιχειρούμενες αλλαγές

Σε συνέχεια της ασκούμενης ενεργειακής πολιτικής στην Ελλάδα, που δεν είναι άλλη από την Ευρωπαϊκή Ενεργειακή πολιτική, η Κυβέρνηση και η Τρόικα έχουν δημοσιοποιήσει την πρόθεσή τους να μεταρρυθμίσουν περαιτέρω την αγορά του φυσικού αερίου.

Οι άξονες των μεταρρυθμίσεων περιγράφονται σε δύο κείμενα.

Στο 2ο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Προσαρμογής¹ και στον Οδικό Χάρτη που έχει δοθεί στη δημοσιότητα από το ΥΠΕΚΑ² στον οποίο περιγράφονται οι βασικές ενέργειες που απαιτούνται για την αναμόρφωση του τρόπου λειτουργίας της αγοράς φυσικού αερίου στην Ελλάδα κατά τα πρότυπα των αντίστοιχων αγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί μνημείο ατεκμηρίωτης προπαγάνδας και παράθεσης αποσπασματικών πληροφοριών και τεχνικών δεδομένων. Αιτιολογείται η ανάγκη μεταρρυθμίσεων στην αγορά του φυσικού αερίου κάτω από την βασική διαπίστωση ότι ο κλάδος παραμένει ολοκληρωτικά κλειστός στην απελευθέρωση, επιδρώντας αρνητικά στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, λόγω της έλλειψης επιλογής παρόχων, ανεπάρκειας υποδομών διανομής και υψηλών τιμολογίων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρεται σε μια αγορά που λειτουργεί για πάνω από μια δεκαετία με τους κανόνες της ως να λειτουργούσε έξω από τον έλεγχό της.

Το κείμενο που έχει δημοσιοποιήσει το Υπουργείο (χωρίς καν να το μεταφράσει) έχει περισσότερο τεχνικό χαρακτήρα, θέτοντας εντός χρονοδιαγράμματος τις ενέργειες που απορρέουν από το 2ο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Προσαρμογής.

Όπως και σε άλλους τομείς της κοινωνικής ζωής και της παραγωγής, τα Μνημόνια λειτουργούν ως επιταχυντές των πολιτικών που ήδη ασκούνταν εις βάρος της κοινωνικής πλειοψηφίας και της Εργασίας, κάτω από την πολιτική ηγεμονία του Κεφαλαίου, ευρωπαϊκού και εγχώριου.

Αναμένουμε λοιπόν σύντομα την κατάθεση του σχετικού Σχεδίου Νόμου. Στο νομοθετικό επίπεδο ως προϊόν των κατευθύνσεων των τελευταίων κειμένων και της πάγιας πολιτικής σύγκλισης με τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Ενέργειας. Στο πολιτικό επίπεδο ως πεδίο συμβιβασμού των ιδιαίτερων επιχειρηματικών επιδιώξεων που ανταγωνίζονται στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα:

1. Προωθείται η αύξηση των εισαγωγών Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG) στα πλαίσια της απεξάρτησης από το ρώσικο φυσικό αέριο. Η σκοπιμότητα απόσπασης από το ένα ενεργειακό κέντρο και πρόσδεσης στο αντίπαλο είναι προφανής³.
2. Διακηρύσσεται η ανάγκη περαιτέρω χρήσης του φ.α. στον οικιακό τομέα
3. Οι βιομηχανικοί πελάτες που βρίσκονται μέσα στα όρια διανομής των υφιστάμενων ΕΠΑ καθίστανται επιλέγοντες από 1.10.2014, συνεπώς αίρεται η υποχρέωσή τους να προμηθεύονται φ.α. αποκλειστικά από τις ΕΠΑ
4. Οι υπόλοιποι μη οικιακοί πελάτες (εμπορικοί, επαγγελματικοί) καθίστανται επιλέγοντες από 1.1.2016
5. Οι οικιακοί πελάτες καθίστανται επιλέγοντες από 1.1.2017
6. Οι ΕΠΑ (Εταιρείες Παροχής Αερίου) μετασχηματίζονται σε Λειτουργούς Συστήματος Διανομής με την ίδια ιδιοκτησιακή δομή, επεκτείνοντας το μονοπώλιο της διανομής για τουλάχιστον επιπλέον 30 χρόνια και διατηρώντας μεταβατικά το δικαίωμα στην εμπορία των μη βιομηχανικών πελατών
7. Η ΔΕΠΑ χάνει το δικαίωμα αποκλειστικής προμήθειας των ΕΠΑ με φ.α.
8. Ως ζωτικής σημασίας ζήτημα αναγνωρίζεται η έγερση αξιώσεων από την πλευρά των ιδιωτών μετόχων των ΕΠΑ (Shell, ENI) λόγω την πρόωρης άρσης του μονοπωλίου των ΕΠΑ (διάρκειας 25 ως 35 ετών) και η υποχρέωση ικανοποίησης τους

Άρα,

με την κατάργηση του μονοπωλίου στην εμπορία φυσικού αερίου από τις υφιστάμενες ΕΠΑ, το Δημόσιο χάνει τη δυνατότητα άσκησης στρατηγικού ελέγχου (παρότι ουσιαστικά ουδέποτε ασκούσε) των κρίσιμων κοινωνικών αναγκών που οφείλει να καλύπτει η χρήση του φ.α.

Το Δημόσιο φεύγει μεν από την εμπορία, αλλά παραμένει με 51% στη Διανομή για να μπορεί να χρηματοδοτεί μέσω της φορολογίας του Έλληνα Πολίτη την ανάπτυξη των δικτύων που θα εκμεταλλεύεται εμπορικά η απελευθερωμένη αγορά.

Οι μεγάλοι και οι πολύ μεγάλοι πελάτες θα μπορούν να προμηθεύονται φ.α. από οπουδήποτε στον κόσμο διαπραγματευόμενοι τιμές και ποσότητες.

Οι μικροί και οι πολύ μικροί πελάτες θα παραλάβουν τα ενδιάμεσα κόστη που θα προκύψουν μεταξύ των προμηθευτών φ.α., των εισαγωγέων φ.α. (μεταξύ αυτών και η ΔΕΠΑ), των εταιρειών διανομής και των εταιρειών εμπορίας.

Το προς αίρεση θεσμικό πλαίσιο

Σήμερα, οι ΕΠΑ προμηθεύονται κατά αποκλειστικότητα φ.α. από τη ΔΕΠΑ και **πωλούν κατά αποκλειστικότητα φ.α.** (για 25 ως 35 χρόνια), μέσα στα όρια της άδειας διανομής τους, σε καταναλωτές με ετήσια κατανάλωση κάτω από 100 GWh (σε μη επιλέγοντες πελάτες).

Ο νομοθέτης έχει επιλέξει ήδη τον πλήρη ιδιοκτησιακό διαχωρισμό⁴ των ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ (100% θυγατρική της ΔΕΠΑ), βαθαίνοντας την ρητή διάταξη των ΠΔ 33,34/2007⁵ βάσει των οποίων ο ΔΕΣΦΑ είναι ανεξάρτητος διαχειριστής του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Επιπλέον εισάγονται διατάξεις με τις οποίες τίθενται μια σειρά από περιορισμοί στην μετοχική σύνθεση του ΔΕΣΦΑ σε σχέση με εταιρείες που δραστηριοποιούνται αυτοτελώς ή μέσω κοινοπραξιών στην αγορά φυσικού αερίου.

Κατά παρέκκλιση από τις γενικές διατάξεις της ευρωπαϊκή νομοθεσίας ρύθμισης της αγοράς φ.α., το περιεχόμενο των αδειών διανομής των Εταιρειών Παροχής Αερίου (ΕΠΑ), συνεχίζει να υπακούει στον ν.2364/95⁶ και στο Π.Δ.10/98.

Η προϊσχύουσα νομοθεσία ορίζει ότι **η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος** κατά την έννοια της ανάπτυξης δικτύου διανομής εντός των ορίων εδαφικής τους αρμοδιότητας, **επιτρέπει την 30ετή μονοπωλιακή λειτουργία για τους οικιακούς πελάτες, χωρίς μάλιστα να απαιτείται η έγκριση της ΡΑΕ ως προς την διαμόρφωση της τιμολογιακής τους πολιτικής⁷** ορίζοντας υποχρεώσεις για την ανάπτυξη, συντήρηση και λειτουργία του δικτύου διανομής.

Σημειώνεται ότι η ΕΠΑ Αττικής ενώ αρχικά όφειλε, από την Άδεια Διανομής της, να κατασκευάσει από την 1.1.2001 ως την 31.12.2008 συνολικά 2.000 χλμ. δικτύου χαμηλής πίεσης, η υποχρέωση αυτή τροποποιήθηκε με υπουργική απόφαση το 2008 σε 1.500 χλμ. (ΦΕΚ 1826/2008) και μάλιστα εν μέσω κοινοβουλευτικών επικρίσεων⁸.

Τόσο η ΕΕ, όσο και η ελληνική Κυβέρνηση ανέλαβαν με κοινοτικούς πόρους και με δημόσια δαπάνη αντίστοιχα, σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης ανάπτυξης των υποδομών.

Παράλληλα η ελληνική οικοδομική νομοθεσία επέβαλε ήδη από το 2005 την υποχρεωτική κατασκευή εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου σε χιλιάδες οικοδομές, στις οποίες όμως το δίκτυο διανομής δεν έχει ακόμη αφιχθεί.

Οι Εταιρείες

Τον Σεπτέμβριο του 1988, ιδρύεται η **ΔΕΠΑ** ως θυγατρική εταιρεία της τότε Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου (ΔΕΠ) με σημερινή μετοχική της σύνθεση 35% ΕΛΠΕ – 65% ΤΑΙΠΕΔ.

Τον Νοέμβριο του 1996, συνδέεται ο πρώτος καταναλωτής φυσικού αερίου, η μονάδα της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης στη Λάρισα.

Το 2000, και μετά από την επιτυχή κατάληξη διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού για την επιλογή ιδιωτών επενδυτών, ιδρύονται οι δύο πρώτες Εταιρείες Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας. Το 2001, ιδρύεται στην περιοχή της Αττικής με αντίστοιχη διαδικασία και η τρίτη ΕΠΑ **στην βάση της παλιάς δημοτικής επιχείρησης φωταερίου (ΔΕΦΑ).**

Ειδικά στην περιοχή της Αθήνας η διανομή **φωταερίου** για χρήσεις θέρμανσης, εστίασης και δημόσιου φωτισμού, αποτελεί μια πραγματικότητα από το 1857. Το 1984 οι φούρνοι του εργοστασίου φωταερίου (γκάζι) σβήνουν οριστικά και η τροφοδοσία των καταναλωτών αντικαθίσταται με ναυθαέριο ως το 2001.

Σημειώνεται ότι ήδη από το 1938 η υπηρεσία διανομής του φωταερίου ανήκει στον Δήμο Αθηναίων.

Παρότι μεταπολεμικά το φωταέριο έχανε συνεχώς έδαφος σε σχέση με τον ηλεκτρισμό και τις νέες μορφές ενέργειας, περίπου 10.000 πελάτες, συσσωρευμένη τεχνογνωσία, 200 έμπειροι εργαζόμενοι (Ν.2364/1995) και ολόκληρο το δίκτυο χαμηλής πίεσης κληροδοτήθηκαν στην ΕΠΑ Αττικής το 2001.

Στην Ελλάδα σήμερα παραμένουν τρεις οι εταιρείες εμπορίας και διανομής φυσικού αερίου (ΕΠΑ) στον τομέα της λιανικής, στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη και τη Θεσσαλία, καθώς η προκήρυξη διαγωνισμών νέων ΕΠΑ (Στερεά, Ανατ. Μακεδονία) έχει αποβεί άκαρπη. Η μετοχική σύνθεση των 3 ΕΠΑ είναι 51% ΔΕΠΑ, 49% ιδιώτης, ενώ το 100% του management ανήκει στους ιδιώτες Shell (ΕΠΑ Αττικής) ENI (ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας).

Η ΕΠΑ Αττικής τροφοδοτεί με φ.α. περίπου 85.000 οικιακούς μετρητές (αυτονομίες και κεντρικές Θερμάνσεις), 5.300 επαγγελματίες, 200 Μεγάλους Εμπορικούς και Βιομηχανικούς Πελάτες (ξενοδοχεία, νοσοκομεία, αεροδρόμιο, βιομηχανίες), 1200 σχολεία και δημοτικά κτίρια.

Η ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και η **ΕΠΑ Θεσσαλίας** προσεγγίζουν τα 185.000 και 70.000 συμβόλαια σε οικιακούς πελάτες, ενώ έχουν καταγράψουν αντίστοιχη

σημαντική διείσδυση σε μεγάλους εμπορικούς, βιομηχανικούς και δημόσιους πελάτες.

Η τιμολογιακή πολιτική πώλησης του φ.α και στις 3 ΕΠΑ υπακούει στο σχήμα “cost-plus” (κόστος προμήθειας από τη ΔΕΠΑ + περιθώριο διανομής), και δεν συνδέεται ευθέως με τα ανταγωνιστικά καύσιμα (π.χ. -20% από το πετρέλαιο θέρμανσης). Η ΡΑΕ ως εποπτεύουσα αρχή ενημερώνεται σχετικά.

Τον Μάρτιο του 2007, ιδρύεται με Προεδρικό Διάταγμα η εταιρεία **ΔΕΣΦΑ** ως 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ, με σκοπό να διαχειρίζεται χωρίς εμπορική δραστηριότητα, το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), καθώς και το σύνολο του συστήματος Μεταφοράς και Εγκατάστασης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ).

Το ΕΣΦΑ διαθέτει Κατασκευασμένα πάνω από 1000 χιλιόμετρα δικτύου υψηλής πίεσης μεταφοράς, 500 χιλιόμετρα μέσης πίεσης διανομής σε ένα αριθμό διαφορετικών περιοχών και ένα εκτεταμένο δίκτυο αγωγών χαμηλής πίεσης σε τουλάχιστον έξι ευρύτερες αστικές περιοχές.

Επιπλέον περιλαμβάνει τον σταθμό αποθήκευσης υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στην Ρεβυθούσα, συνδεδεμένου μέσω υποθαλασσίων αγωγών με το κεντρικό σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου, καθώς και τους διασυνδεδημένους αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου στην Ελλάδα από την Τουρκία (Καρατσαμπέ) μήκους 295 χιλιομέτρων και την Βουλγαρία (Stara Zagora), μήκους 160 χιλιομέτρων.

Οι **εισαγωγές φυσικού αερίου** ξεκινούν το 1996 με «πειραματικό» τρόπο και με μικρές αρχικά ποσότητες 357 TJ (αποκλειστικά από την Ρωσία. Στη συνέχεια όμως με καθοριστικό παράγοντα την ίδρυση της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου **ΔΕΠΑ**, το φυσικό αέριο διεισδύει στην ενεργειακή κατανάλωση και προκαλεί αντίστοιχη αύξηση των εισαγωγών.

Εισαγωγές Φ.Α. ανά χώρα προέλευσης

Imports (by country of origin) - gas - annual d:															
Last update	13.04.12														
Extracted on	30.12.12														
Source of Data	Eurostat														
UNIT	Terajoules (Gross calorific value = GCV)														
PRODUCT	Gas (NG & LNG)														
GEO	Greece (Geopolitical Entity)														
PARTNER/TIME	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Turkey	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.727	27.192	24.894
Russia	357	6.017	32.111	56.575	58.257	57.470	61.255	70.610	82.524	90.707	102.506	118.819	106.510	77.314	78.937
Algeria	0	0	0	0	20.294	20.210	20.367	22.528	18.601	17.788	24.098	36.319	39.885	21.519	46.461
Total	357	6.017	32.111	56.575	78.551	77.680	81.622	93.138	101.125	108.495	126.604	155.138	163.122	137.835	150.292

Παρατηρείται ότι από το 2.000 διακόπτεται το μονοπώλιο εισαγωγών φ.α. από τη Ρωσία (κύριος προμηθευτής φ.α. της Ευρώπης) με την έναρξη αφίξεων

ναύλων υδροποιημένο φ.α. από την Αλγερία και επιπλέον από το 2008 ξεκινά η εισαγωγή όγκων φ.α. από την Τουρκία. Είναι σαφής ο περιορισμός του μεριδίου της Ρωσίας στο σύνολο των εισαγωγών από το 100% αρχικά, στο 52,52% το 2010, με ταυτόχρονη αύξηση των μεριδίων της Αλγερίας στο 30,91% και της Τουρκίας στο 16,56%.

Η ολοκλήρωση της πώλησης του ΔΕΣΦΑ

Εντός του 2013 προχώρησε η διαδικασία ιδιωτικοποίησης της του ΔΕΣΦΑ για την εξαγορά ποσοστού 66% των μετοχών της από την κρατική εταιρεία πετρελαίου του Αζερμπαϊτζάν SOCAR, κατόπιν και των οριστικών αποφάσεων κατακύρωσης του διαγωνισμού ιδιωτικοποίησης του ΔΕΣΦΑ.

Συγκεκριμένα, στις 21.12.2013, υπεγράφη το Σύμφωνο Εξαγοράς (Sales and Purchase Agreement - SPA) μεταξύ των πωλητών ΤΑΙΠΕΔ (31%) /ΕΛΠΕ (35%) και του αγοραστή SOCAR.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας υπόκειται στην προϋπόθεση της πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ με τη νέα μετοχική σύνθεση (66% SOCAR, 34% ΤΑΙΠΕΔ), και επειδή η SOCAR δεν ανήκει στην Ε.Ε., απαιτείται πιστοποίηση σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 της Οδηγίας. Η διαδικασία πιστοποίησης έχει ήδη ξεκινήσει.

Το αντίτιμο συμφωνήθηκε στα 400 εκατ. ευρώ όταν τα κέρδη χρήσεων 2012 και 2013 ήταν 200 εκατ. ευρώ⁹.

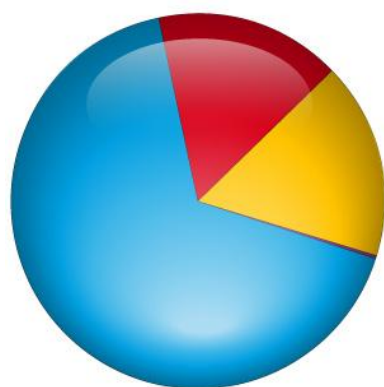
Η νέα συμφωνία Gazprom - ΔΕΠΑ

Το Φεβρουάριο του 2014, έκλεισε με έκπτωση **15%** η νέα διακρατική συμφωνία μεταξύ της ΔΕΠΑ και της Gazprom για την τιμή προμήθειας του φυσικού αερίου. Παρότι στη συμφωνία υπάρχει δέσμευση εμπιστευτικότητας, εκτιμάται ότι η τιμή προμήθειας έχει διαμορφωθεί γύρω στα 395 δολάρια τα 1.000 κ.μ. έναντι 460 δολαρίων τα 1.000 κυβικά μέτρα που ήταν το τέταρτο τρίμηνο του 2013.

Η αναδρομικότητα της συμφωνίας ξεκινά από την 1η Ιουλίου 2013 (τα ποσά που αντιστοιχούν σε αυτήν είναι 80 - 100 εκατ. ευρώ) και η εφαρμογή της νέας τιμής για τους καταναλωτές της ΔΕΠΑ από 1.4.2014 θα είναι στο **12%** (λόγω της μη αντίστοιχης μείωσης της τιμής του αερίου που εισάγεται από Αλγερία και από Τουρκία.)

Εκτιμάται ότι το ποσό της έκπτωσης που από 1.4.2014 εν τέλει μετακυλήθηκε από τις ΕΠΑ προς στους τελικούς οικιακούς καταναλωτές τους, είναι στα επίπεδα του 6,3 % (χωρίς φόρους).

Η συμφωνία προβλέπει επίσης επέκταση της σύμβασης που έληγε το 2016 για μια δεκαετία και δυνατότητα για δύο νέες αναθεωρήσεις, με την πρώτη έπειτα από δύο χρόνια. Η ανανεωμένη σύμβαση, περιλαμβάνει τη μείωση του ορίου κάτω από το οποίο ενεργοποιείται η ρήτρα υποχρεωτικής παραλαβής (take or pay). από τα 2,4 δισ. κ.μ. γύρω στα 2 δισ. κ.μ.

Συμβολαιοποιημένες Ποσότητες ΔΕΠΑ

67% ■ Gazprom

16% ■ Sonatrach (LNG)

17% ■ BOTAS

Παραγωγός Χώρα	Προμηθεύτρια Εταιρεία	Μέγιστη Ποσότητα (δισ Nm ³ / έτος)	Διάρκεια Συμβολαίου
Ρωσία	Gazprom	2,8	2016
Αλγερία	Sonatrach	0,68	2021
Τουρκία	BOTAS	0,71	2021
Σύνολο Συμβολαιοποιημένων Ποσοτήτων ΔΕΠΑ		4,2	

Συμβόλαια ΔΕΠΑ 31.12.2013

Η «εθνική ενεργειακή πολιτική»

Όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται και στο Ενεργειακό Ισοζύγιο της Ελλάδας¹⁰ τα τελευταία είκοσι χρόνια, εύκολα προκύπτει το συμπέρασμα ότι η **ασκούμενη Εθνική Ενεργειακή Πολιτική στην πραγματικότητα δεν είναι ούτε εθνική, ούτε ενεργειακή, ούτε πολιτική.** Γιατί:

1. Οι ενεργειακές καταναλώσεις (που είναι πολύ διαφορετικές από τις ενεργειακές ανάγκες) της Ελλάδας έχουν διαμορφωθεί μέσα από την επικράτηση ενός κατακερματισμένου, ιδιωτικού και ενεργοβόρου τρόπου κοινωνικής και παραγωγικής οργάνωσης. Ενδεικτικά, η ιδιωτική μετακίνηση προσεγγίζει με στοιχεία του 2010 το 43% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ το μερίδιο του οικιακού τομέα στην τελική κατανάλωση ενέργειας έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατά 80%.

Η αύξηση της ενεργειακής κατανάλωσης σε απόλυτα μεγέθη εξελίσσεται από 14,6 Mtoe το 1990, σε 22,0 Mtoe το 2007 και 19,1 Mtoe το 2010, ακολουθώντας τη σχετική μεταβολή του ΑΕΠ. Η αύξηση αυτή κατανέμεται στις μεταφορές (+50%) και στον οικιακό – τριτογενή τομέα (+40%), ενώ η βιομηχανική κατανάλωση να παραμένει κοντά στους 4 Mtoe με αποτέλεσμα να υποχωρεί το μερίδιό της στην συνολική κατανάλωση ενέργειας κατά περίπου 10%.

2. Η εγχώρια παραγωγή ενέργειας παραμένει στάσιμη κοντά στους 10,0 Mtoe (80% λιγνίτης) με αποτέλεσμα την κάλυψη των υφιστάμενων ενεργειακών αναγκών μόνο κατά 25% από τις διαθέσιμες εγχώριες ενεργειακές πηγές και κατά 75% μέσω των εισαγωγών πετρελαιοειδών, ηλεκτρικής ενέργειας και φ.α.. Ο βαθμός ενεργειακής εξάρτησης της Ελλάδα διαμορφώνεται στο 70% με τάση αύξησης.

3. Ενώ η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς (προσεγγίζει τα 18 GWh) είναι σχεδόν τρεις φορές μεγαλύτερη από τα επίπεδα της κατανάλωσης (πέφτει κοντά στα 6 GWh) λόγω και της εισόδου ιδιωτών παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος, τα τιμολόγια έχουν αυξηθεί κατά 80%. Επίσης εξαιρετικά αυξημένη είναι η λιανική τιμή διάθεσης των πετρελαιοειδών, τα 2/3 της οποίας αποτελείται από φόρους.

4. Καταγράφεται σημαντική αύξηση των εισαγωγών ενεργειακών προϊόντων από 23,1 Mtoe το 1990 σε 31,0 Mtoe το 2010, η οποία οφείλεται κατά 85% τα πετρελαιοειδή προϊόντα. Ενώ ταυτόχρονα οι εισαγωγές φ.α της ΔΕΠΑ οδηγούνται συντριπτικά στην ηλεκτροπαραγωγή (ΔΕΗ & ιδιώτες), δευτερευόντως στην βιομηχανία και πολύ λιγότερο στην οικιακή χρήση .

Η δυσμενής εξέλιξη του εθνικού ενεργειακού ισοζυγίου αποτελεί το αποτέλεσμα και όχι την αιτία της ανορθολογικής καταναλωτικής τάσης, των κομπραδóρικων εισαγωγικών σχέσεων και της πολιτικής επιβολής του ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου. Δηλαδή αποδεικνύει ότι η εφαρμοζόμενη κυβερνητική πολιτική στην ενέργεια κινείται μέσα στα συγκεκριμένα όρια αντιφατικών πιέσεων της Ε.Ε., του ελληνικού κεφαλαίου και των χωρών που προμηθεύουν στην Ελλάδα ενεργειακά προϊόντα.

Ποιες κατευθύνσεις ορίζει η Ε.Ε. σε πολιτικό και θεσμικό επίπεδο

1. Την πλήρη μετατροπή των υπηρεσιών παροχής ενέργειας (ηλεκτρικό ρεύμα, θέρμανση, εστίαση, καύσιμα, παραγωγική χρήση) από υπηρεσίες κοινής ωφέλειας σε πεδίο καπιταλιστικής κερδοφορίας. Τον πλήρη κατακερματισμό και ιδιωτικοποίηση¹¹ της παραγωγής, της μεταφοράς και της εμπορίας των πρώην δημόσιων μονοπωλίων ηλεκτρικής ενέργειας (ΔΕΗ), πετρελαιοειδών (ΕΛΠΕ) και φυσικού αερίου (ΔΕΠΑ).
2. Την υποχρεωτική είσοδο ιδιωτών «επενδυτών» και την με κάθε τρόπο στήριξη της κερδοφορίας τους από τους δημόσιους φορείς διαχείρισης, εις βάρος των καταναλωτών και των δημόσιων εταιρικών «υπολειμμάτων». Η λειτουργία μιας ιδιωτικής ενεργειακής επιχείρησης χωρίς επενδυτικό κόστος και με εξασφαλισμένη κερδοφορία, καλύπτεται νομοθετικά από την διαμόρφωση προνομιακών συνθηκών πώλησης, από τον παροπλισμό «φθηνότερων» δημόσιων παραγωγικών μονάδων και από την επιπλέον επιβάρυνση των τιμολογίων κατανάλωσης. Το τεχνικό σκέλος αυτής της κατεύθυνσης επίσης υποδεικνύεται ότι πρέπει να εκτελεστεί με τη χρήση τεχνολογιών και κεφαλαίων από τις χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης, μέσω της επιβολής αντίστοιχων τεχνο-οικονομικών προτύπων και προδιαγραφών.
3. Την εισαγωγή ενεργειακών προϊόντων από χώρες που δεν ανήκουν σε ανταγωνιστικά γεωστρατηγικά στρατόπεδα, με στόχο την επίτευξη της μέγιστης δυνατής «ασφάλειας» του ευρωπαϊκού ενεργειακού εφοδιασμού. Όμως η κατά το δυνατόν αποκλειστικότερη εμπορική εκμετάλλευση των υπηρεσιών ενέργειας από το ευρωπαϊκό κεφάλαιο είναι μόνο το ένα σκέλος. Αυτό που έχει ακόμα μεγαλύτερη στρατηγική σημασία για την Ε.Ε. είναι τα εγχώρια και διεθνή δίκτυα διανομής ενεργειακών προϊόντων να αποσπαστούν τόσο από κρατικό-δημόσιο έλεγχο, όσο και από την επιρροή ανταγωνιστικών ενεργειακών κέντρων (Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

διερευνά την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης της Gazprom σε οκτώ ευρωπαϊκές αγορές).

Πώς αξιοποιεί το ελληνικό κεφάλαιο την πολιτική της Ε.Ε.

1. Να επεκτείνει την συμμετοχή του στην επιτελούμενη ιδιωτικοποίηση των δημόσιων ενεργειακών υποδομών και την εκμετάλλευση υφιστάμενων και μελλοντικών ενεργειακών πηγών, αυτοτελώς ή μέσω της συμμετοχής του σε διεθνή σχήματα.
2. Να αρθούν οι τυπικοί περιορισμοί των ρυθμιστικών αρχών σε σχέση με τα όρια κερδοφορίας και άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, να αναλαμβάνει το Δημόσιο το ρίσκο από τον πιστωτικό κίνδυνο και την επισφάλεια.

Τι επιδιώκουν οι προμηθευτές ενέργειας¹²

1. Τη διατήρηση του εμπορικού μεριδίου τους στην ελληνική και ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας, παράλληλα με την κατοχύρωση της στρατηγικής τους παρουσίας
(Το 2012 η Ρωσία ξεπέρασε για πρώτη φορά τη Γερμανία στη λίστα των εμπορικών εταίρων της Ελλάδας, καταλαμβάνοντας την πρώτη θέση, με το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο να αποτελούν τη μερίδα του λέοντος των ρωσικών εξαγωγών)
2. Να επιτραπεί η διέλευση των αγωγών ενέργειας μέσω της ελληνικής επικράτειας από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης προς την ευρωπαϊκή αγορά (TAP, Nabucco West, South Stream, Bourgas – Αλεξανδρούπολη, TGI, Blue Stream)

Η άσκηση veto από την ΕΕ στην απόκτηση των ΔΕΠΑ – ΔΕΣΦΑ από την Gazprom και την περεταίρω διείσδυση της Ρωσίας στον ευρωπαϊκό ενεργειακό χάρτη, αποτελεί επιβεβαίωση του συνεχιζόμενου γεωστρατηγικού ανταγωνισμού στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής μεσογείου. Είναι τμήμα μιας αντιπαράθεσης μεταξύ των «δυτικών» ενεργειακών συμφερόντων και της Gazprom (Ρωσία), που τα τελευταία χρόνια οξύνεται και αποτυπώνεται με μια διαρκή οικονομική και πολιτική αναταραχή με τραγικά κοινωνικά αποτελέσματα, ιδίως στις χώρες του αραβικού κόσμου, στις χώρες της Βαλκανικής, την Ουκρανία, την Κύπρο.

Η πολιτική *ασφάλειας* εφοδιασμού σε φυσικό αέριο και πετρέλαιο της Ε.Ε. στοχεύει στην δημιουργία εναλλακτικών ενεργειακών δρόμων και παρόχων, **παρακάμπτοντας το υφιστάμενο δίκτυο διάθεσης προς τη δυτική Ευρώπη, το οποίο κληρονόμησε και διαχειρίζεται η Gazprom**, ως μετεξέλιξη του υφιστάμενου δικτύου αγωγών του Συμφώνου της Βαρσοβίας (The Pipe Of Brotherhood).

Η πολιτική της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας

Κυρίαρχη πολιτική κατεύθυνση στον τομέα της ενέργειας είναι η «απελευθέρωση».

Η «απελευθέρωση» αφορά μια διαδικασία κατά την οποία **το κοινωνικό δικαίωμα** της πρόσβασης σε κοινωνικά ενεργειακά αγαθά και χρήσεις (θέρμανση, εστίαση, ηλεκτρισμός), **καταργείται** μέσω της ανάθεσης της παροχής κοινωνικών ενεργειακών αγαθών σε ιδιώτες. Το φυσικό αέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα δεν αποτελούν πλέον κοινωνικό αγαθό, αλλά ένα οποιοδήποτε προϊόν. Το δημόσιο απεκδύεται της ευθύνης και της υποχρέωσης εξασφάλισης ενεργειακών κοινωνικών αγαθών σύμφωνα με τα κοινωνικά κριτήρια που ορίζει..

Όπως συνέβη και συμβαίνει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε όλες τις αγορές που βασίζονται σε δημόσια δίκτυα και υποδομές (μεταφορές, επικοινωνίες, ηλεκτρισμός), οι **ιδιώτες πάροχοι** αποκτούν τη δυνατότητα **εμπορικής εκμετάλλευσης των πρώην δημόσιων δικτύων και υποδομών**, ανταγωνιζόμενες τις πρώην δημόσιες καθετοποιημένες εταιρείες, για τις οποίες κατά κανόνα προκύπτουν εμπόδια «αθέμιτου ανταγωνισμού» από την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Χωρίς μάλιστα να αποσαφηνίζονται για τους ιδιώτες παρόχους οι αντίστοιχες υποχρεώσεις που συνεπάγεται η χρήση δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών.

Ο τομέας της οικονομίας που αφορά την προσφορά υπηρεσιών κοινής ωφέλειας αποτελεί νέο πεδίο ιδιωτικών επενδύσεων.

Η κρίση υπερσυσσώρευσης στους «κλασσικούς» τομείς κερδοφορίας προσανατολίζει τις επενδύσεις προς υπηρεσίες «πρώτης ανάγκης», δηλαδή προς καταναλωτικές χρήσεις πιο σταθερές - μη ελαστικές, επιδιώκοντας την αντικατάσταση της δημόσιας-κρατικής παρουσίας στις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας με την «απελευθέρωση» των αγορών.

Αυτό επιδιώκεται να εφαρμοστεί στην αγορά ενέργειας στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα, στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Παρά τις περι

του αντιθέτου διαβεβαιώσεις με τις οποίες οι προωθούμενες αλλαγές συνοδεύονται, **οι αναμενόμενες κοινωνικές επιπτώσεις είναι τραγικές.**

Ειδικά η κατάργηση καθετοποιημένων εταιρειών από ανεξάρτητες μονάδες, όπου και όποτε και αν δοκιμάστηκε, επέφερε πρόσθετο κόστος στις μεταξύ τους συναλλαγές (**transaction cost**), η ανταλλαγή των αναγκαίων πληροφοριών καθίσταται περισσότερο πολύπλοκη και δημιουργούνται προβλήματα συντονισμού, ενώ παράλληλα χάνονται δυνατότητες συνεργειών.

Οι επιπτώσεις από την «απελευθέρωση» της Λιανικής Αγοράς Ενέργειας του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα

Η επιλογή του «μεικτού» σχήματος που επιλέχθηκε για τις ΕΠΑ (100% management ιδιώτη – 51% μετοχών ΔΕΠΑ) εγκατέστησε θεμελιωδώς έναν συνεχή και δομικό ανταγωνισμό μεταξύ Ιδιωτικού και Δημοσίου συμφέροντος.

Οι επιχειρούμενες αλλαγές αποσκοπούν στην επίλυση των παραγόμενων αντιφάσεων υπέρ των ιδιωτικών συμφερόντων, απαλλάσσοντας πλήρως την πολιτεία από την υποχρέωση εξασφάλισης φ.α. στην κοινωνία, την οποία έχει ήδη εν μέρει εκχωρήσει σε ιδιώτες από το 2000 - 2001.

Ειδικά ο σχεδιασμός διαχωρισμού των δραστηριοτήτων εμπορίας και διανομής αναμένεται, με βάση τη διεθνή εμπειρία, να προκαλέσει τις εξής επιπτώσεις:

1. Υψηλότερες τελικές τιμές πώλησης. Στο κόστος προμήθειας των εταιρειών εμπορίας προστίθεται το κόστος διέλευσης – χρήσης – τεχνικής υποστήριξης προς την εταιρεία διανομής.
2. Αποκλεισμός «ασύμφωρων» καταναλωτών. Τα αιτήματα υποψηφίων καταναλωτών για σύνδεση με το δίκτυο φ.α. θα αξιολογούνται με ανταποδοτικά οικονομικά κριτήρια. Μικρές οικιακές καταναλώσεις που απαιτούν μικρές έστω επεκτάσεις του δικτύου απορρίπτονται ως μη συμφέρουσες, καθώς δεν εξασφαλίζουν γρήγορη απόσβεση του κόστους σύνδεσης
3. Σύγχυση αρμοδιοτήτων και ευθύνης απέναντι στους καταναλωτές. Ο διαχωρισμός ΔΕΠΑ - ΔΕΣΦΑ το 2007 απέδειξε ότι ακόμα και για ορισμένες

υπηρεσίες (π.χ. διακρίβωση μηνιαίας ΑΘΔ) δεν έχει αποσαφηνιστεί ως σήμερα η αρμοδιότητα.

4. Στέρηση κριτηρίων κοινωνικής προστασίας. Η πλειοψηφική παρουσία της ΔΕΠΑ στο μετοχικό κεφάλαιο των ΕΠΑ εξασφάλιζε τη δυνατότητα άσκησης πιστωτικής και τιμολογιακής πολιτικής με κοινωνικά κριτήρια. Η δυνατότητα αυτή αίρεται. Κάθε καταναλωτής που βρίσκεται σε κατάσταση ενεργειακής πενίας ή υποστηρίζει μέσω της χρήσης φ.α. μια κοινωνική αναγκαιότητα (νοσοκομεία, σχολεία, δημόσια κτήρια) και αδυνατεί να εξυπηρετήσει τους όρους αποπληρωμής του τιμολογίου, αποκόπτεται

5. Απαιτήσεις αποζημίωσης. Η πρόωρη (στα 14 και όχι στα 30 χρόνια) απελευθέρωση της αγοράς είναι βέβαιο ότι είναι δυνατό να εγείρει απαιτήσεις αποζημίωσης από την πλευρά των ιδιωτών μετόχων των ΕΠΑ, τόσο ως προς την αναπόσβεστη αξία της αρχικής τους επένδυσης, όσο και ως προς ενδεχόμενα διαφυγόντα κέρδη. Το κόστος αυτό θα επιβαρύνει περαιτέρω τα δημόσια οικονομικά.

6. Απώλεια οικονομικών δημόσιων πόρων. Η κερδοφορία των ΕΠΑ, αλλά και της ΔΕΠΑ αποφέρει σημαντικό μέρος στο ελληνικό Δημόσιο σε ετήσια βάση το οποίο δεν αντισταθμίζεται από το αντίτιμο πώλησης αδειών εμπορίας ή διανομής φ.α. σε ιδιώτες (βλέπε περίπτωση ΟΠΑΠ).

7. Επισφάλεια εργαζομένων, καταναλωτών και συστημάτων. Η εμπορία και διανομή φ.α αποτελούν δραστηριότητες με τεχνικό περιεχόμενο υψηλού επιπέδου που οφείλεται στην αναφλεξιμότητα των αερίων καυσίμων. Η λειτουργία των νέων εταιρειών με μόνο στόχο την κερδοφορία, θέτει εύλογα ερωτηματικά ως προς το αναγκαίο κόστος διατήρησης υψηλών επιπέδων ασφάλειας.

8. Αρνητικές επιπτώσεις στο εθνικό ενεργειακό ισοζύγιο. Η νέα απελευθερωμένη αγορά είναι σαφές ότι απουσία κρατικών επενδύσεων επέκτασης του δικτύου θα περιοριστεί στην εμπορική εκμετάλλευση των ήδη κατασκευασμένων υποδομών.

Η εξέλιξη αυτή θα διατηρήσει την υφιστάμενη στρέβλωση συντριπτικής κατανάλωσης φ.α στην ηλεκτροπαραγωγή (65%) και θα καθλώσει μόνιμα το μερίδιο της οικιακής χρήσης κάτω από το 10% των εισαγωγών.

Το ενεργειακό και περιβαλλοντικό κόστος που προκύπτει από τις βιομηχανικές και οικιακές χρήσεις με ηλεκτρικό ρεύμα (μαγείρεμα, ζεστό νερό) που έχει παραχθεί με φ.α, θα μπορούσε να μειωθεί πολύ δραστικά εάν οι χρήσεις αυτές

ικανοποιούνταν απευθείας με φ.α. (η διαφορά απόδοση πάνω σε μια ηλεκτρική μαγειρική εστία είναι περίπου 30%, ενώ σε μια εστία φ.α. σχεδόν 100%).

Η πρόταση για έναν ενιαίο δημόσιο και βιώσιμο φορέα ενέργειας

Η οργάνωση του ενεργειακού τομέα της Ελλάδας με γνώμονα την αυτάρκεια, την ορθολογική αξιοποίηση των εγχώριων διαθέσιμων ενεργειακών πόρων, την απρόσκοπτη και ασφαλή πρόσβαση της κοινωνίας στις ενεργειακές υπηρεσίες, την εξασφάλιση του αναγκαίου ενεργειακού παραγωγικού δυναμικού, **βασίζεται σε τρεις άξονες**

1. Το σταμάτημα της διαδικασίας ξεπουλήματος της δημόσιας περιουσίας που αφορά κοινωνικά αγαθά και στρατηγικούς τομείς παραγωγής της χώρας, και συγκεκριμένα της εμπορευματοποίησης των υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας στην Ενέργεια και της ιδιωτικοποίησης των δημόσιων ενεργειακών υποδομών
2. Την καταπολέμηση της ενεργειακής πενίας και των τραγικών επιπτώσεων στα νοικοκυριά, τον δημόσιο και τον παραγωγικό τομέα μέσα από την εκτίναξη της ακρίβειας και της φορολόγησης στις παρεχόμενες υπηρεσίες ενέργειας (ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, πετρέλαιο)
3. Την πλατιά και στηριγμένη σε επιστημονικά δεδομένα ενημέρωση της Κοινωνίας για τις συλλογικές παραγωγικές δυνατότητες της χώρας στον τομέα της Ενέργειας, στην κατεύθυνση της Ενεργειακής Αυτάρκειας και της Κοινής Ωφέλειας, μέσα από την οργάνωση και λειτουργία ενός Ενιαίου Δημόσιου Φορέα Ενέργειας.

Η θέση του καταναλωτή στις νέες συνθήκες καθορίζεται από την ανατροπή μιας κοινωνικής κατάκτησης βάση της οποίας το **κοινωνικό σύνολο δικαιούται, μέσω της φορολογίας του, απρόσκοπτη πρόσβαση σε κοινωφελείς υπηρεσίες**. Η κατάκτηση αυτή διασφάλιζε ότι οι Εταιρείες Κοινής Ωφέλειας προσφέρουν υπηρεσίες καθολικά προς το κοινωνικό σύνολο ανεξάρτητα από το εάν η προσφορά αυτή αποσβαίνει τμηματικά το κόστος της.

Για παράδειγμα η ΕΘΕΛ, σχεδιάζοντας ένα δρομολόγιο από το κέντρο της Αθήνας προς τον δήμο Αχαρνών δεν εξετάζει εάν μεταξύ της 37^{ης} και της 38^{ης} στάσης μετακινείται καθημερινά μόνο ένας κάτοικος και άρα το συγκεκριμένο δρομολόγιο

δημιουργεί «ζημιά» στη λειτουργία της εταιρείας. Αντίστοιχα η ΔΕΗ ρευματοδοτεί και την τελευταία γωνιά της Ελλάδας ακόμα και με κόστος που δεν πρόκειται να αποσβεστεί ποτέ από την αναμενόμενη κατανάλωση.

Αντίθετα με την κυρίαρχη δημοσιολογία, οι έννοιες της παροχής κοινωνικών αγαθών και της βιωσιμότητας των εταιρειών κοινής ωφέλειας **στον τομέα της ενέργειας** δεν είναι αναγκαστικά αντίθετες, **ακόμα και χωρίς κρατική οικονομική υποστήριξη.**

Σύμφωνα με το θεώρημα Pareto¹³ οι «πολύτιμοι λίγοι» που στην περίπτωση των ενεργειακών καταναλώσεων είναι οι βιομηχανικοί και μεγάλοι εμπορικοί πελάτες, είναι δυνατό να αποφέρουν κέρδη που ισοσκελίζουν αναπόσβεστα κόστη στην ενεργειακή εξυπηρέτηση των «χρήσιμων πολλών» δηλαδή των οικιακών καταναλωτών.

Μια ενιαία δημόσια και με κοινωφελή χαρακτήρα εταιρεία ενέργειας, θα μπορούσε

1. Να μηδενίσει το transaction cost μεταξύ διακριτών εταιρικών σχημάτων (η ΔΕΗ καταναλώνει τα 8,5/10 των ετήσιων εισαγωγών φ.α. από τη ΔΕΠΑ, τα ΕΛΠΕ κατέχουν το 33% της ΔΕΠΑ, οι ΔΕΠΑ, ΕΠΑ κατέχουν το 51% των ΕΠΑ)
2. Να εξοικονομήσει κόστος από τον ενιαίο σχεδιασμό δημοσίων επενδύσεων
3. Να εξασφαλίσει ευνοϊκότερα συμβόλαια ενεργειακών εισαγωγών
4. Να υπηρετήσει τους παραπάνω στόχους στηριζόμενη σε εργαζόμενους προστατευμένους από τις στρεβλώσεις του πελατικοποιημένου Δημοσίου, τον αυταρχισμό του Ιδιωτικού τομέα και την ευνοιοκρατία που αποτελεί κοινό τους παρονομαστή.

και να εξασφαλίσει

- την κάλυψη όλων των κοινωνικών και παραγωγικών αναγκών σε ενέργεια, με τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια
- την ελαχιστοποίηση του κόστους εισαγωγής, παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ενέργειας

Η πολιτική θέση

Η ακριβής μετάφραση των όρων *απελευθέρωση* και *ασφάλεια εφοδιασμού* όπως χρησιμοποιούνται από την Ε.Ε. και την ελληνική κυβέρνηση, είναι η μετατροπή της ενέργειας από υπηρεσία κοινής ωφέλειας σε πεδίο καπιταλιστική κερδοφορίας και η ολοκληρωτική ενεργειακή πρόσδεση της Ελλάδας στο Δυτικό ενεργειακό άρμα.

Η κατεύθυνση αυτή προϋποθέτει την εκποίηση ολόκληρου του εγχώριου ενεργειακού δυναμικού, υποδομών, δικτύων, δικαιωμάτων εκμετάλλευσης. Πρόκειται για την πώληση και την καταστροφή της ίδιας της χώρας μας με άμεσες επιπτώσεις την εκτόξευση του ενεργειακού κόστους για την κοινωνική πλειοψηφία, την αδυναμία άσκησης οποιαδήποτε μορφής εθνικής πολιτικής, την ανορθολογική και περιβαλλοντικά επιζήμια εκμετάλλευση των ενεργειακών πόρων.

Το συμφέρον της κοινωνικής πλειοψηφίας επιβάλλει την ακύρωση των πολιτικών της Ε.Ε. για την ενέργεια, την άμεση έξοδο της Ελλάδας από τον κοινό ενεργειακό ευρωπαϊκό ενεργειακό χώρο και την δημιουργία του Ενιαίου Δημόσιου Φορέα Ενέργειας.

Η αυτοτελής και προσανατολισμένη στα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας άσκηση ενεργειακής πολιτικής, αποτελεί τον μόνο ασφαλή διεθνή δρόμο για την Ελλάδα. Κάθε πολιτική επιλογή (όπως αυτές που επιβάλλονται από την ΕΕ) συμμετοχής της Ελλάδας στο θέρετρο σύγκρουσης των αναπτυσσόμενων ανταγωνισμών αποτελεί κίνδυνο για την Κοινωνία και για την Ειρήνη.

Στον κλάδο του φ.α. έχει παγιωθεί μια στάση ουδετερότητας (μέχρι παρεξηγήσεως) απέναντι στην ως τώρα ιδιωτικοποίηση. Επικρατεί η *άποψη* πως αν διεκδικήσουμε τον κοινωφελή χαρακτήρα των εταιρειών φ.α. θα έρθουμε σε σύγκρουση με τους ιδιώτες και θα χάσουμε τη δουλειά μας.

Αποδεικνύεται το εντελώς αντίθετο. Η λειτουργία των εταιρειών φ.α. με *τους κανόνες της αγοράς* διαθέτει δυο δεξαμενές άντλησης κέρδους, την εκμετάλλευση και του καταναλωτή και του εργαζόμενου. Η ωμότητα απέναντι στην κοινωνία δεν συνοδεύεται με *ευαισθησία* απέναντι στους εργαζόμενους.

Οφείλουμε οι εργαζόμενοι στον κλάδο να σταθούμε στο ύψος μας, να σκεφτούμε και να ενεργήσουμε ως κομμάτι της κοινωνίας που σπαράσσεται από τις πολιτικές των Μνημονίων και όχι ως μέρος του σχεδίου των επιχειρηματικών συμφερόντων που διαγκωνίζονται στον κλάδο. Μόνο σε αλληλεγγύη και ενότητα με την Κοινωνία μπορούμε να υπερασπιστούμε την Εργασία και την Αξιοπρέπεια μας.

Supply, transformation, consumption - gas - annual data [nrg_103a]												
Last update	29.04.14											
Extracted on	24.07.14											
Source of data	Eurostat											
UNIT	Thousand tonnes of oil equivalent (TOE)											
PRODUCT	Gas											
GEO	Greece											
INDIC_NRG/TIME	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Primary production	40,2	42,4	31,0	28,7	18,3	26,0	22,1	14,6	11,7	7,6	6,4	6,9
Imports	1.669,8	1.754,6	2.002,1	2.173,8	2.332,2	2.721,5	3.334,9	3.506,5	2.962,9	3.230,7	3.973,5	3.673,9
Stock Changes	-27,0	4,1	-6,9	26,2	3,0	-0,2	7,2	-15,0	-3,6	-3,8	-7,7	-18,7
Gross inland consumption	1.683,0	1.801,1	2.026,2	2.228,8	2.353,5	2.747,2	3.364,1	3.506,1	2.971,0	3.234,5	3.972,2	3.662,1
Transformation input	1.265,0	1.347,8	1.483,6	1.599,1	1.605,3	1.889,0	2.452,8	2.495,2	1.816,7	2.060,6	2.390,3	2.216,4
Transformation input in Main Activity Producer Electricity Plants	1.238,8	1.315,0	1.462,1	1.586,0	1.582,6	1.866,9	2.440,2	2.421,9	1.653,1	1.897,4	2.221,7	2.059,4
Transformation input in Autoproducer CHP Plants	26,2	32,8	21,5	13,1	17,6	17,6	12,6	73,3	163,6	163,2	168,7	157,1
Consumption in Energy Sector	30,5	32,6	30,2	35,7	29,2	30,4	29,1	31,9	26,7	18,5	19,8	19,4
Distribution Losses	10,0	0,6	1,4	5,1	7,1	8,4	6,6	4,8	23,4	17,5	16,0	19,2
Energy Available for Final Consumption	377,5	420,1	511,0	588,9	711,9	819,4	875,7	974,2	1.104,3	1.138,0	1.546,2	1.407,0
Non-energy use in Industry sector	59,2	72,4	123,6	131,3	128,1	129,6	137,1	189,7	247,5	353,9	385,5	364,2
Final Energy Consumption	318,3	347,7	387,0	462,4	586,2	688,0	707,8	810,9	824,0	781,6	1.082,9	971,4
Final Energy Consumption - Industry	293,9	309,0	328,5	372,7	425,6	444,8	408,7	453,6	408,2	373,5	555,1	508,4
Final Energy Consumption - Other Sectors	17,4	26,7	46,4	78,2	147,0	228,9	281,6	336,3	400,8	393,6	512,8	448,3
Residential	5,2	8,6	18,7	34,7	73,2	139,3	176,6	207,5	255,9	254,6	348,0	310,3
Services	12,2	18,2	27,7	43,5	73,8	89,6	105,0	128,8	144,8	139,0	164,8	138,0
Statistical Difference	0,0	0,0	0,4	-4,7	-2,4	1,7	30,8	-26,4	32,8	2,5	77,8	71,4

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

¹ The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Fourth Review, European Commission, April 2014, p.61,62

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2014/pdf/ocp192_en.pdf

² <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=280&language=el-GR>

³ Οι ανανεώσιμες πηγές και το λόμπι φυσικού αερίου NAOMI KLEIN / THE GUARDIAN
<http://www.kathimerini.gr/763452/article/epikairothta/kosmos/oi-ananewsimes-phges-kai-to-lompi-fysikoy-aerioy>

⁴ ν.4001/11, σπ.π, άρθρο 62

⁵ Π.Δ. 33/2007 (ΦΕΚ Α' 31/20.02.2007), περί συστάσεως της Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.» και εγκρίσεως του Καταστατικού της, και το Π.Δ. 34/2007 (ΦΕΚ Α' 31/20.02.2007) περί κριτηρίων και διαδικασίας για τη μεταφορά και ένταξη προσωπικού της Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμία «ΔΕΠΑ Α.Ε.» στην Ανώνυμη Εταιρία με την επωνυμία «ΔΕΣΦΑ Α.Ε.».

⁶ Ν. 2364/95 (Τεύχος ΦΕΚ Α' 252/06-12-95): «Σύσταση του σώματος Ενεργειακού Ελέγχου και σχεδιασμού. Εισαγωγή, μεταφορά, εμπορία και διανομή φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις». Με τον νόμο αυτό καθορίστηκαν οι βασικές αρχές της αγοράς του φ.α όπως η μεταβίβαση των εγκατεστημένων δικτύων αερίου της ΔΕΦΑ στην ΔΕΠΑ. [http://www.rae.gr/old/downloads/sub2/252\(6-12-95\)_2364.pdf](http://www.rae.gr/old/downloads/sub2/252(6-12-95)_2364.pdf)

⁷ Πανάγος Θ. Το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς ενέργειας, 2012, Εκδόσεις Σάκκουλα, άρθρο 239, σελ.146

⁸ Ερώτηση Χ.Βερελή στον Υπ.Ανάπτ. με θέμα " Ανάπτυξη Δικτύων Φυσικού Αερίου ", 24/10/2008 <http://verelis.gr/2012/?p=611>

⁹ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΔΕΣΦΑ 2013

http://www.depa.gr/uploads/files/oikonom_2013/%CE%94%CE%95%CE%A3%CE%A6%CE%91%20%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%202013.pdf

¹⁰ Ελληνικό Ενεργειακό Ισοζύγιο και πολιτικές, ΕΜΠ 2013, Σ. Κοντομάρης
<https://docs.google.com/file/d/0B2eCMqCa9BwyYjU5TWk3WHRaYm8/edit?pli=1>

¹¹ ΔΕΠΑ: 35% ΕΛΠΕ – 65% Ελληνικό Δημόσιο - ΤΑΙΠΕΔ – 33% Option ΔΕΗ,

ΔΕΣΦΑ: 100% ΔΕΠΑ,

ΕΛΠΕ: ΤΑΙΠΕΔ 35,48% - Poih Holdings 40,98% - Free Float 23,54%,

ΕΠΑ Αττικής: 51%ΔΕΠΑ - 49% Shell,

ΕΠΑ Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας: 51%ΔΕΠΑ - 49% Eni,

ΔΕΗ: Ελληνικό Δημόσιο 51,49% - Fidelity Investments 5,00% - Silchester Intern. Inv. Limited - 13,80% Free Float

¹² Εισαγωγές Αργού Πετρελαίου 2010:

Ρωσία 35,8% - Λιβύη 14,2% - Ιράν 13,9% - Σ. Αραβία 12,2% – Καζακιστάν 11,1% – Ιράκ 8,8%

Εισαγωγές Φυσικού Αερίου 2010: Ρωσία 52% – Αλγερία 30,9% - Τουρκία 16,5%

Εισαγωγές Ηλεκ. Ενέργειας 2010: ΠΓΔΜ 45,3% - Βουλγαρία 40,1% - Τουρκία 8,6% - Αλβανία 4,7%

¹³ Ο Vilfredo Pareto, διαπίστωσε ότι όσο μεγαλύτερος ήταν ο πλούτος, τόσο μικρότερος ήταν ο αριθμός εκείνων που τον είχαν, (1869). Το φαινόμενο αυτό της ασύμμετρης κατανομής ή συμβολής χαρακτηρίζει πολλά οικονομικά, κοινωνικά κι άλλα προβλήματα π.χ. συμμετοχή διαφόρων κλάδων της βιομηχανίας στη συνολική παραγωγή ή απασχόληση, συμβολή διαφόρων πηγών ρύπανσης στη μόλυνση του περιβάλλοντος, κ.α. Στην ανάλυση κατά Pareto παρατηρούμε ότι η συμβολή διαφόρων παραγόντων στο τελικό αποτέλεσμα δεν είναι ομοιόμορφη. Συνήθως, ένας σχετικά μικρός αριθμός, π.χ. το 20%, είναι υπεύθυνος για το μεγαλύτερο μέρος, π.χ. το 80%, του συνολικού αποτελέσματος, ενώ οι περισσότεροι από τους παράγοντες επηρεάζουν σε μικρό ή αμελητέο βαθμό το τελικό αποτέλεσμα. Η ιδιότητα αυτή (αρχή του Pareto) επιτρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στους λίγους εκείνους παράγοντες με τη μεγαλύτερη συμβολή σε κάποιο πρόβλημα.